

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ A ŠPORTOVÝ VÝBOR

SMERNICA O OCHRANE PRED DISKRIMINÁCIOU, OBŤAŽOVANÍM, ŠIKANOU A ZNEUŽÍVANÍM V ŠPORTE

Účel smernice:

Táto smernica má za cieľ zaistiť vysoké štandardy ochrany pred diskrimináciou, obťažovaním, šikanou a zneužívaním v podmienkach olympijského a športového hnutia na Slovensku. Zároveň môže slúžiť ako vzor a pomôcka pre členov Slovenského olympijského a športového výboru (ďalej len „SOŠV“), najmä pre národné športové zväzy (ďalej len „NŠZ“), na účely prijatia vlastných obdobných úprav. Mnohé NŠZ už podobné zásady uplatňujú, často podľa vzoru predpisov svetových federácií svojich športov. Môžu ich však doplniť aj o prvky z tohto dokumentu, ktorý môže slúžiť ako podporný dokument na úpravu tých otázok, ktoré členovia SOŠV vo svojich interných predpisoch neupravujú. Smernica pritom predstavuje iba minimálne štandardy ochrany pred diskrimináciou, obťažovaním, šikanou a zneužívaním v športe a nebráni zavádzaniu prísnejších a podrobnejších úprav.

Smernica vychádza z:

- (a) čl. I ods. 6 stanov SOŠV, v zmysle ktorého platí: „SOŠV je strešnou organizáciou slovenského športu, ktorá reprezentuje, vedie, koordinuje, rozvíja a chráni športové a olympijské hnutie v Slovenskej republike a má postavenie a oprávnenia národného olympijského výboru podľa Olympijskej charty a v súlade s ňou.“;
- (b) čl. II ods. 2 písm. i) stanov SOŠV, podľa ktorého je úlohou SOŠV „aktívne bojovať proti všetkým formám násilia, intolerancie a diskriminácie v športe, proti korupcii, nelegálnemu stávkovaniu a ovplyvňovaniu výsledkov súťaží a najmä proti dopingu“;
- (c) čl. II ods. 6 písm. b) stanov SOŠV, podľa ktorého sa SOŠV zaväzuje „zabezpečiť vo svojej pôsobnosti dodržiavanie pravidiel Svetového antidopingového programu, opatrení proti manipulácii priebehu a výsledkov súťaží a iných opatrení proti negatívnym javom v športe vyplývajúcich z medzinárodných predpisov a rozhodnutí“ a
- (d) čl. VI ods. 7 písm. j) stanov SOŠV, podľa ktorého Výkonný výbor SOŠV „Vydáva organizačné predpisy, smernice, poriadky a iné normy, upravujúce činnosť SOŠV.“

Preambula

- (1) Diskriminácia, obťažovanie, šikanovanie a iné formy zneužívania predstavujú vážny problém moderných organizácií, spoločností a hnutí. Pôsobia pritom výrazne negatívnym spôsobom najmä voči dotknutej osobe, ale tiež poškodzujú organizáciu smerom dovnútra (narúšajú interné vzťahy) ako aj navonok (klesá výkonnosť i motivácia poškodzovaných jednotlivcov a tým aj celej organizácie, pričom v prípade zverejnenia dochádza k poškodeniu dobrého mena celej organizácie). Uvedené negatívne javy neobchádzajú ani oblasť športu.
- (2) Z toho dôvodu je potrebné prijať primerané opatrenia s cieľom eliminácie diskriminácie, obťažovania, šikanovania a zneužívania v športe, a to bez ohľadu na to, či ide pri výkone športu o vzťahy pracovnoprávne, obchodnoprávne, vzťahy nadriadenosti a podriadenosti, či vzťahy na kolegiálnej úrovni. Iba tým možno zabezpečiť pozitívnu atmosféru v celom športovom hnutí, a tak zlepšiť výsledky snaženia a práce všetkých zúčastnených osôb.
- (3) Vzhľadom na to, že prípady diskriminácie, obťažovania, šikanovania a zneužívania sa v mnohých prípadoch vyskytujú v skrytej forme a dotknuté osoby majú často obavy nahlásiť podozrenie na takéto konanie, každá organizácia by mala prijať smernicu, ktorej účelom je zabezpečiť, aby (i) potenciálne dotknuté osoby vedeli uvedené negatívne javy identifikovať; (ii) nemali obavy tieto negatívne javy ohlásiť; (iii) boli prípady podozrenia nezávisle prešetrené a (iv) v prípade ich potvrdenia boli prijaté primerané opatrenia na ich elimináciu a sankcionovanie.

- (4) *V záujme naplnenia cieľov a úloh SOŠV, Výkonný výbor SOŠV prijíma túto Smernicu ako dokument vyjadrujúci záväzky SOŠV a zároveň ako dokument odporúčacieho charakteru pre všetkých členov SOŠV a pre celé športové hnutie na Slovensku.*
- (5) *Prednosť pred touto smernicou majú podrobnejšie úpravy v interných predpisoch SOŠV a jeho členov a úprava príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky.*

Čl. 1

Všeobecné ustanovenia

- (1) SOŠV sa zaväzuje k ochrane pred diskrimináciou, obťažovaním, šikanovaním a zneužívaním (ďalej aj pod spoločným označením „**úmyselné násilie**“) v športe a k zabezpečeniu spravodlivého, bezpečného a úctivého zaobchádzania so všetkými osobami s príslušnosťou k športovým organizáciám v Slovenskej republike.
- (2) SOŠV si uvedomuje, že každý má právo venovať sa slobodne športu a s ním súvisiacim činnostiam bez diskriminácie akéhokoľvek druhu, v prostredí bez úmyselného násillia a v duchu olympijských ideálov.
- (3) Tieto zásady sa vzťahujú na všetkých športovcov a členov realizačných tímov, vrátane trénerov, rozhodcov, športových agentov, zdravotníckeho personálu a ďalších osôb pôsobiacich v športe, ako sú napríklad funkcionári, úradníci alebo zamestnanci športových organizácií, zmluvne viazaní alebo dobrovoľne spolupracujúci členovia (ďalej spoločne nazývaní „**potenciálne dotknuté osoby**“).
- (4) Športovci predstavujú významnú časť potenciálne dotknutých osôb, ktorá je takýmto konaním často ohrozená. Úmyselné násilie môže mať vážny a dlhodobý negatívny dopad na aktivitu a výkony športovca, ako aj na jeho zdravie a duševnú pohodu.
- (5) Úmyselné násilie osobitne ohrozuje deti, ženy a znevýhodnených športovcov, ale i ďalšie osoby aktívne pôsobiace v športe. Z týchto dôvodov je dôležité takémuto konaniu predchádzať a zabezpečiť aktívnu súčinnosť pri nahlasovaní akéhokoľvek nežiaduceho úmyselného násillia, aby sa mu mohlo zabrániť.
- (6) Základné všeobecné princípy dobrého spravovania Medzinárodného olympijského výboru (ďalej aj „**MOV**“) a Etického kódexu MOV zahŕňajú ochranu športovcov a organizáciám patriacim do olympijského hnutia ukladajú povinnosť tieto princípy prijať, implementovať relevantné opatrenia a monitorovať ich dodržiavanie. Všetky športové organizácie majú nezastupiteľnú úlohu pri presadzovaní postoja nulovej tolerancie voči všetkým formám obťažovania a zneužívania v športe.¹
- (7) SOŠV sa zaväzuje k dodržiavaniu princípov bezpečného športu a dobrej správy a k vytvoreniu zásad prevencie úmyselného násillia v športe.
- (8) SOŠV si uvedomuje, že prevencia úmyselného násillia v športe si vyžaduje systematický a koordinovaný prístup na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni, v spolupráci s medzinárodnými organizáciami, so štátnymi orgánmi, so športovými, domácimi i zahraničnými organizáciami, komisiami SOŠV a s ďalšími relevantnými subjektmi. Účinnosť ochrany závisí od prevencie, dostatočnej informovanosti a súčinnosti športovcov i ďalších osôb a subjektov pri nahlasovaní úmyselného násillia.

¹ Vyhlásenie Medzinárodného olympijského výboru (MOV) o konsenze voči obťažovaniu a zneužívaniu v športe (2016) zdôrazňuje, že: „Je povinnosťou všetkých zainteresovaných osôb v oblasti športu prijať všeobecné princípy bezpečnosti športu (...) a implementovať a monitorovať zásady a postupy pre bezpečný šport (...), ktoré stanovujú, že všetci športovci majú právo na zaobchádzanie s rešpektom, ochranu pred úmyselným násillím (...)“. Konkrétne odporúčané postupy obsahuje Súbor nástrojov MOV s cieľom ochrany športovcov pred obťažovaním a zneužívaním – *Safeguarding athletes from harassment and abuse in sport : IOC Toolkit for IFs and NOCs*. Dostupné na internete: https://d2g8uwgn11fzhj.cloudfront.net/wp-content/uploads/2017/10/18105952/IOC_Safeguarding_Toolkit_ENG_Screen_Full1.pdf

- (9) Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy úmyselného násillia v športe a možnosti preventívneho pôsobenia a následného riešenia uvedených negatívnych javov, a to primárne internými prostriedkami na základe oznámenia podaného oprávneným oznamovateľom.
- (10) Cieľom tejto smernice je vzhľadom na závažnosť uvedených negatívnych javov poskytnúť základné informácie všetkým potenciálne dotknutým osobám o formách ich prejavov, návrhoch na riešenie, spôsoboch ich preventívneho predchádzania a o potrebe oznamovania a spolupráce pri riešení uvedených problémov.
- (11) Smernica upravuje odporúčanú prevenciu a odporúčaný postup pri:
- (a) podávaní oznámení;
 - (b) preverovaní oznámení a súvisiacich oprávneniach zodpovednej osoby;
 - (c) zachovaní mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa;
 - (d) evidovaní oznámení;
 - (e) oboznamovaní oznamovateľa s výsledkom preverenia jeho oznámenia;
 - (f) spracúvaní osobných údajov uvedených v oznámení.
- (12) Za oznamovateľa sa považuje fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie o podozrení z diskriminácie, obťažovania, šikanovania alebo zneužívania v športe zodpovednej osobe ustanovenej podľa tejto smernice. Podmienkou pri akomkoľvek oznámení je, aby toto bolo urobené v dobrej viere, teda aby osoba, ktorá vzhľadom na okolnosti, ktoré sú jej známe, a vedomosti, ktoré v čase oznámenia má, sa odôvodnene domnievala, že uvádzané skutočnosti sú pravdivé. Ak osoba nekoná v dobrej viere, na ochranu nemá nárok. Pri pochybnostiach sa konanie považuje za konanie v dobrej viere, dovedy, kým sa nepreukáže opak.
- (13) Oznámenie nie je porušením zmluvnej povinnosti zachovávať mlčanlivosť, a to ani ak ide o povinnosť vyplývajúcu z výkonu zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie. Uvedené sa však nevzťahuje na nasledovné informácie, vo vzťahu ku ktorým trvá povinnosť zachovávať mlčanlivosť: utajované skutočnosti, obchodné tajomstvo, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, dôverné štatistické údaje a údaje zo zdravotnej dokumentácie).

Čl. 2

Charakteristika diskriminácie, obťažovania, šikanovania a zneužívania v športe, definície pojmov

- (1) Úmyselné násillie zahŕňa všetky formy diskriminácie, obťažovania, šikanovania a zneužívania.
- (2) Úmyselné násillie sa môže prejavíť vo viacerých formách. Tieto formy sa môžu vyskytovať v kombináciách alebo samostatne. Vo Vyhlásení Medzinárodného olympijského výboru (MOV) o konsenze voči obťažovaniu a zneužívaniu v športe sú definované nasledovne:
- (a) **Psychické zneužívanie**
Akýkoľvek nežiadúci prejav vrátane väznenia, izolácie, verbálneho útoku, ponižovania, zastrasovania, infantilizácie alebo iného zaobchádzania, ktoré môže v jednotlivcovi narúšať pocit identity, dôstojnosti a sebaúcty.
 - (b) **Fyzické zneužívanie**
Akýkoľvek vedomý a nežiaduci prejav – ako napríklad úder, bitka, kopanec, uhryznutie či popálenie – spôsobujúci fyzickú ujmu alebo zranenie. K takýmto prejavom patria aj nútené alebo nevhodné aktivity (napr. vekovo alebo fyzicky nevhodné tréningové záťaž, aktivity počas zranenia alebo v bolesti), nútená konzumácia alkoholu alebo nútený doping.
 - (c) **Sexuálne obťažovanie**

Akýkoľvek nechcený alebo nežiaduci prejav sexuálneho rázu, či už verbálny, neverbálny, psychický alebo fyzický. Sexuálne obťažovanie môže mať aj formu sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania, pri ktorom je objektom nevhodného alebo protiprávneho konania osoba mladšia ako 15 rokov.

(d) **Nekonsenzuálny sexuálny styk**

Akéhoľvek prejavy sexuálnej povahy, či už nekontaktné, kontaktné alebo penetračné, pri ktorých bol súhlas vynútený/zmanipulovaný alebo nebol, či nemohol byť udelený.

(e) **Zanedbávanie**

Zlyhanie trénera alebo inej osoby, ktorá má povinnosť starať sa o športovca, v poskytnutí minimálnej miery starostlivosti vedúce k ujme, umožneniu ujmy alebo vytvoreniu bezprostredného rizika ujmy.

- (3) Podľa slovenského právneho poriadku a na účel tejto smernice sa diskrimináciou rozumie konanie v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou pre oblasť pracovnoprávných vzťahov Zákonníkom práce (zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení) a osobitným zákonom o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 365/2004 Z. z. v platnom znení).
- (4) Diskrimináciou je predovšetkým, ale nie výlučne, priame či nepriame, agresívne či subtlíne, narušenie práva na rovnaké zaobchádzanie, a iné práva osôb, ktoré patria každej ľudskej bytosti bez rozdielu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia trestnej alebo inej protispoločenskej činnosti.
- (5) Diskriminácia sa prejavuje najmä, ale nie výlučne, ako priama alebo nepriama diskriminácia, pričom:
- (a) priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii;
 - (b) nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú osobu v porovnaní s inou osobou. O nepriamu diskrimináciu nejde, ak takéto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.
- (6) Na účel tejto smernice sa obťažovaním rozumie:
- (a) také správanie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastráajúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponížujúceho, potupujúceho, zneuct'ujúceho alebo urážajúceho prostredia, a ktorého úmyslom alebo následkom je, alebo môže byť zásah do slobody alebo ľudskej dôstojnosti;
 - (b) sexuálne obťažovanie, ktorým je verbálne, neverbálne alebo fyzické správanie podľa písmena (a), ktoré je zároveň sexuálnej povahy.
- (7) Na účel tejto smernice sa šikanovaním rozumie:
- (a) akýkoľvek incident, počas ktorého dôjde k zneužívaniu, ohrozeniu alebo napadnutiu osoby, a to za okolností súvisiacich s jej činnosťou v športovom hnutí;
 - (b) obťažovanie, urážanie a vylučovanie z kolektívu alebo negatívne ovplyvňovanie športových úloh určitej osoby;
 - (c) kolektívne šikanovanie vybranej osoby s cieľom psychicky ju obťažovať;
 - (d) opakované týranie či sabotovanie činnosti osoby inými osobami tak, aby ju nemohla dokončiť, slovné napádanie, vyhrážanie sa, zastrášovanie alebo ponížovanie;

- (e) psychické násilie, ktoré môže zahŕňať agresívne správanie alebo obt'azovanie s cieľom uškodiť osobe, ale aj menej otvorené, až subtílné, neverbálne, nepriame, ba aj zakrývané formy psychického obt'azovania, nátlaku, vylúčovania, urážania, ohovárania, osočovania, znevažovania, deptania, zastrašovania, vrátane neoprávneného postihu, ako aj nabádanie na takéto konanie.
- (8) Podstatou šikanovania je najmä:
- (a) úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky;
 - (b) agresia jednej osoby alebo skupiny osôb voči inej osobe či iným osobám;
 - (c) prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.
- (9) Šikanovanie sa môže prejavovať:
- (a) v priamej forme, najmä fyzickými útokmi, urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešnením, príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzením vecí, vyhrážaním, zastrašovaním, vydieraním, zneužitím osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovaním, alebo
 - (b) v nepriamej forme, najmä prehlíadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu alebo nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám.
- (10) Šikanovanie nemusí byť uskutočnené len zo strany nadriadeného voči podriadenému, ale môže byť realizované aj zo strany podriadeného voči nadriadenému alebo medzi osobami, ktorí nie sú navzájom vo vzťahu nadriadenosti a podriadenosti.
- (11) Kyberšikanovanie je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.
- (12) Na účel tejto smernice sa zneužívaním rozumie každé zneužívanie dominancie, nadriadeného postavenia, či iného aktuálneho postavenia, vyplývajúceho z pracovného alebo spoločenského zaradenia agresora, ktorý využitím svojho postavenia získava voči obeť v podriadenej (resp. submisívnej) pozícii výhodu, ktorú by bez svojho osobitného postavenia nezískal. Zahŕňa osobitne psychické a fyzické zneužívanie, sexuálne zneužívanie a obt'azovanie, nekonsenzuálny sexuálny styk a zanedbávanie podľa bodu 2 tohto článku.
- (13) Zneužívanie často pramení z využívania autoritatívneho postavenia, teda využívania moci osobami, ktoré sú vo vzťahu k obeť vnímané ako dôveryhodné, vplyvné alebo vážené (zdanlivo alebo skutočne). Aj samotní športovci sa môžu dopustiť prejavov zneužívania.
- (14) Konanie, ktoré naplňuje znaky diskriminácie, obt'azovania, šikanovania alebo zneužívania, môže byť podľa okolností konkrétneho prípadu a za predpokladu naplnenia objektívnej a subjektívnej stránky trestného činu orgánmi činnými v trestnom konaní posúdené aj ako naplňajúce skutkovú podstatu niektorého z trestných činov, a to napr.:
- (a) ublíženia na zdraví;²
 - (b) obmedzovania osobnej slobody;³
 - (c) vydierania;⁴
 - (d) hrubého nátlaku;⁵

² § 155 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

³ § 183 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

⁴ § 189 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

⁵ § 190 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

- (e) nátlaku;⁶
 - (f) sexuálneho násilia;⁷
 - (g) nebezpečného vyhrážania;⁸
 - (h) nebezpečného prenasledovania⁹ a
 - (i) ohovárania.¹⁰
- (15) Diskriminácia, obťažovanie, šikanovanie a zneužívanie môžu naplňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu¹¹ alebo priestupku proti majetku.¹²

Čl. 3

Prevenia diskriminácie, obťažovania, šikanovania a zneužívania

- (1) Prevenia úmyselného násilia sa v športe zabezpečuje najmä formou:
- (a) pozitívneho vplyvu vedúcich osobností športu v rámci každodenného výkonu ich činnosti;
 - (b) prednášok alebo diskusií organizovaných relevantnými subjektmi.
- (2) V rámci účinnej prevencie je dôležité najmä:
- (a) vytvoriť pozitívnu klímu v prostredí športovej organizácie;
 - (b) jasne vymedziť možnosti oznamovať aj zárodoky úmyselného násilia (pri zachovaní dôvernosti takýchto oznámení);
 - (c) viesť písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov úmyselného násilia;
 - (d) oboznámiť potenciálne dotknuté osoby so systémom pre oznamovanie a vyšetrovanie úmyselného násilia;
 - (e) zvyšovať informovanosť v tejto oblasti;
 - (f) informovať potenciálne dotknuté osoby, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o úmyselnom násilí;
 - (g) zabezpečiť vzdelávanie v oblasti prevencie úmyselného násilia;
 - (h) spolupracovať s odborníkmi z príslušnej oblasti, resp. ďalšími odbornými pracoviskami poradenských a preventívnych služieb.

Čl. 4

Metódy riešenia diskriminácie, obťažovania, šikanovania a zneužívania v športe

- (1) SOŠV sa sám pre svoju oblasť pôsobenia zaväzuje a svojim členom pre ich oblasť pôsobenia odporúča implementovať opatrenia a postupy pri ochrane potenciálne dotknutých osôb vo sfére svojej pôsobnosti pred úmyselným násilím v akýchkoľvek formách, a to najmä:
- (a) efektívne viesť propagáciu a implementáciu zásad vyjadrených v tejto smernici a uplatňovať prístup nulovej tolerancie voči úmyselnému násilíu;
 - (b) určovať osobu/y kompetentnú/é posudzovať a reagovať na podnety týkajúce sa ochrany obetí;

⁶ § 192 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

⁷ § 200 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

⁸ § 360 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

⁹ § 360a zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

¹⁰ § 373 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

¹¹ § 49 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení.

¹² § 50 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení.

- (c) zabezpečiť, aby bolo každému poskytnuté vhodné školenie na rozpoznanie, identifikáciu a reagovanie na signály úmyselného násillia;
 - (d) zdieľať informácie s príslušnými zainteresovanými osobami vrátane ombudsmana SOŠV, orgánov činných v trestnom konaní, Úradu komisára pre deti a i.;
 - (e) reagovať na všetky prípady alebo podozrenia a poskytovať primeranú podporu a pomoc obetiam úmyselného násillia, vrátane oznamovateľov;
 - (f) zabezpečiť, aby boli všetky podozrenia dôverne, detailne a presne zaznamenávané a bezpečne uchovávané, a zabezpečiť uplatňovanie efektívnych opatrení a postupov pri ochrane obetí.
- (2) Pri podozrení na úmyselné násillie je potrebná spolupráca oznamovateľa a osôb poverených prevenciou a riešením prípadov úmyselného násillia. V záujme zabezpečenia citlivosti a dôvernosti tohto procesu sa ustanovuje zodpovedná osoba, ktorá disponuje osobitnými oprávneniami na prijímanie oznámení, vyšetrovanie a riešenie oznámených prípadov úmyselného násillia.
 - (3) Zodpovedná osoba má povinnosť úmyselné násillie, alebo podozrenie z úmyselného násillia bezodkladne riešiť a každej jeho obeti bezodkladne poskytnúť pomoc.
 - (4) Zodpovedná osoba musí mať primerané právomoci na plnenie svojich úloh.
 - (5) Kvalifikačné predpoklady zodpovednej osoby určuje jej zriaďovateľ tak, aby boli zárukou odborného, rýchleho a efektívneho preverovania podaných oznámení. Zriaďovateľ podporuje vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie zodpovednej osoby.
 - (6) Touto smernicou nie je vylúčený postih úmyselného násillia v rámci právomoci disciplinárnej komisie, ako osobitný druh disciplinárneho deliktu.

Čl. 5

Odporúčaný spôsob podávania oznámení

- (1) Oznámenie o úmyselnom násillí možno podávať (i) písomne listom resp. emailom, prípadne prostredníctvom online formulára alebo (ii) ústne, osobne resp. telefonicky.¹³
- (2) Písomné oznámenie listom možno podávať osobne zodpovednej osobe alebo do podateľne, ktorá je povinná doručené oznámenie bezodkladne odovzdať zodpovednej osobe.
- (3) Oznámenie emailom možno zasielať na e-mailovú adresu zodpovednej osoby.
- (4) Oznámenie ústnou formou možno uskutočniť osobne alebo telefonicky u zodpovednej osoby.
- (5) Potvrdenie o prijatí oznámenia by oznamovateľa mali dostať do 72 hodín od jeho prijatia alebo zaznamenania.
- (6) Oznámenie možno podať s uvedením osobných údajov oznamovateľa alebo bez ich uvedenia (ako anonymné oznámenie). Aj keď v praxi znamená podanie anonymného oznámenia sťaženie prešetrovanie, zodpovedná osoba musí aj toto oznámenie preveriť a vykonať opatrenia, aby v budúcnosti k úmyselnému násilliu nedochádzalo.

Čl. 6

Preverovanie oznámení a oprávnenia zodpovednej osoby

¹³ Odporúčané spôsoby a postupy oznamovania obsahuje dokument Úradu OSN pre drogy a kriminalitu o Mechanizmoch oznamovania v športe – Reporting Mechanisms in Sport : A Practical Guide for Development and Implementation. Dostupné na internete: https://www.unodc.org/documents/corruption/Publications/2019/19-09580_Reporting_Mechanisms_in_Sport_ebook.pdf

- (1) Na preverovanie oznámení je oprávnená príslušná zodpovedná osoba, ktorej meno, priezvisko a kontaktné údaje zriaďovateľ zverejní obvyklým spôsobom oznamovania informácií určených osobám v jeho pôsobnosti.
- (2) Pri prešetrovaní oznámenia sa musí vychádzať z jeho obsahu, bez ohľadu na jeho označenie.
- (3) Ak z obsahu oznámenia vyplýva, že oznámením je iba časť tohto podania, prešetrí sa len príslušná časť podania. Zvyšné časti podania sa vybavujú podľa režimu, pod ktorý spadajú (napr. sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v platnom znení alebo iná sťažnosť podľa § 13 ods. 6 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v platnom znení).
- (4) Pokiaľ z obsahu oznámenia vyplýva, že nejde o oznámenie podľa tejto smernice, ale na vybavenie podania je príslušný iný orgán, zodpovedná osoba musí podanie bezodkladne postúpiť tomuto orgánu. O tejto skutočnosti bezodkladne informuje oznamovateľa, s výnimkou anonymného podnetu.
- (5) Zodpovedná osoba je povinná preveriť oznámenie najneskôr do 30 kalendárnych dní od jeho prijatia.
- (6) V odôvodnených prípadoch môže zodpovedná osoba lehotu uvedenú v predchádzajúcom odseku predĺžiť, a to najviac o ďalších 30 dní. O tejto skutočnosti, ako aj o dôvodoch predĺženia lehoty je povinná bezodkladne informovať oznamovateľa, s výnimkou anonymného oznámenia. Informáciu podľa predchádzajúcej vety zodpovedná osoba neanonymnému oznamovateľovi oznámi písomne poštou alebo e-mailom.
- (7) V prípade potreby doplnenia alebo spresnenia údajov uvedených v oznámení zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu vyzve oznamovateľa na jeho doplnenie alebo spresnenie s určením lehoty na uskutočnenie tohto úkonu.
- (8) Pokiaľ oznámenie smeruje voči konkrétnej osobe, zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu oboznámi označenú osobu s obsahom oznámenia a umožní jej vyjadriť sa k nemu, ako aj predložiť doklady, písomnosti či iné informácie potrebné na spoľahlivé preverenie veci.
- (9) Zodpovedná osoba môže v potrebnom rozsahu písomne vyzvať oznamovateľa, ako aj ním označenú osobu na spoluprácu pri preverovaní oznámenia spolu s určením primeranej lehoty na poskytnutie súčinnosti.
- (10) Po dobu vyšetrovania možno voči označenej osobe prijať dočasné preventívne opatrenia spočívajúce v obmedzení styku s obeťou, inými osobami v pôsobnosti športovej organizácie, v ktorej označená osoba pôsobí, alebo v obmedzení výkonu činnosti označenej osoby, a to osobitne ak je ohrozený život, bezpečnosť a zdravie obeť, označenej osoby alebo iných osôb, ak je ohrozená reputácia športu, alebo priebeh vyšetrovania oznámeného úmyselného násillia. Takéto opatrenie prijme na to oprávnený orgán športovej organizácie na návrh zodpovednej osoby.
- (11) O výsledku preverenia oznámenia spíše zodpovedná osoba písomný záznam, v ktorom zhrnie skutočnosti, ktoré uvádza oznamovateľ, a zároveň sa vyjadrí ku každej skutočnosti, a to z hľadiska preverenia pravdivosti tvrdených skutočností a z hľadiska posúdenia ich právnej relevancie vo vzťahu k možnému naplneniu prvku protiprávnosti.
- (12) Pred vyhotovením záznamu o výsledku preverenia oznámenia zodpovedná osoba umožní oznamovateľovi vyjadriť sa k zisteným záverom. Pokiaľ oznamovateľ uvedie nové skutočnosti alebo so zistenými závermi nesúhlasí, zodpovedná osoba sa musí s týmito skutočnosťami a nesúhlasnými námietkami vysporiadať v písomnom zázname o výsledku preverenia oznámenia s uvedením, či sú tieto skutočnosti a námietky opodstatnené.
- (13) Výsledok preverenia oznámenia vo forme písomného záznamu je zodpovedná osoba povinná zaslať oznamovateľovi najneskôr do 10 dní od jeho preverenia.
- (14) Z preverovania oznámenia je zodpovedná osoba vylúčená v nasledujúcich prípadoch:
 - (a) ak oznámenie smeruje priamo voči zodpovednej osobe alebo

- (b) ak vzhľadom na skutočnosti uvádzané v oznámení alebo na okolnosti prípadu možno mať pochybnosti o nezaujatosti zodpovednej osoby vzhľadom na pomer zodpovednej osoby k preverovanej veci, k oznamovateľovi alebo k iným dotknutým osobám, ktorých sa podnet tiež priamo alebo nepriamo dotýka.

Vylúčenie oznámi zodpovedná osoba bezodkladne zriaďovateľovi, ktorý určí ďalší postup preverovania oznámenia. Na podnet oznamovateľa alebo zodpovednej osoby sa o pochybnostiach o nezaujatosti zodpovednej osoby rozhodne postupom určeným zriaďovateľom.

- (15) Podanie oznámenia sa nesmie stať podnetom ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by oznamovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu.
- (16) Pokiaľ sa v prípade preverovania oznámenia preukáže, že došlo k spáchaniu trestného činu, zodpovedná osoba je túto skutočnosť povinná oznámiť orgánom činným v trestnom konaní. Ak prípad patrí do pôsobnosti iných orgánov, zodpovedná osoba im vec postúpi. Počas konania iných orgánov spočíva vyšetrovanie a ďalší postup zo strany príslušnej zodpovednej osoby.

Čl. 7

Zachovanie mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa

- (1) Zodpovedná osoba je povinná zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa, a to od prijatia oznámenia, v priebehu jeho preverovania, evidovania a následne aj pri jeho likvidácii po uplynutí doby uchovávania oznámenia.
- (2) V prípade, že z informácií, ktoré sú súčasťou alebo prílohou oznámenia, možno vyvodit' totožnosť oznamovateľa, zodpovedná osoba s takýmito informáciami označenú osobu neoboznámi, ale vyzve ju len na uvedenie, resp. predloženie skutočností nevyhnutných na spoľahlivé preverenie oznámenia.
- (3) Zodpovedná osoba je povinná postupovať pri prijímaní, preverovaní a evidovaní oznámení a spracúvaní osobných údajov v oznámeniach v súlade s organizačnými a technickými opatreniami zabezpečujúcimi ochranu údajov oznamovateľa.

Čl. 8

Evidovanie oznámení

- (1) Zodpovedná osoba je povinná viesť evidenciu oznámení, v ktorej zaznamenáva nasledujúce údaje:
- (a) dátum doručenia oznámenia;
 - (b) meno, priezvisko a povolanie oznamovateľa (v prípade anonymného oznámenia sa uvedie iba poznámka, že ide o anonymné oznámenie);
 - (c) predmet oznámenia;
 - (d) výsledok preverenia oznámenia;
 - (e) dátum skončenia preverenia oznámenia.
- (2) Každé novoprijaté oznámenie je zodpovedná osoba povinná bezodkladne zaevidovať v evidencii oznámení pod číslom oznámenia, ktoré pozostáva z poradového čísla jeho doručenia a roku doručenia.

Čl. 9

Oboznamovanie oznamovateľa s výsledkom preverenia oznámenia

- (1) Zodpovedná osoba je povinná oboznámiť oznamovateľa o:
- (a) postúpení oznámenia inému príslušnému orgánu;

- (b) predĺžení lehoty na preverenie oznámenia;
 - (c) potrebe doplnenia alebo spresnenia údajov uvedených v oznámení;
 - (d) potrebe súčinnosti oznamovateľa pri preverovaní oznámenia;
 - (e) možnosti vyjadriť sa k výsledkom oznámenia a zisteným záverom;
 - (f) výsledku preverenia oznámenia vo forme písomného záznamu.
- (2) Zodpovedná osoba je povinná oboznamovať oznamovateľa podľa predchádzajúceho bodu vždy písomne poštou alebo emailom a zabezpečiť preukázateľnosť splnenia tejto povinnosti minimálne po dobu 3 rokov odo dňa doručenia oznámenia.

Čl. 10

Ochrana osobných údajov

- (1) Zriaďovateľ funkcie zodpovednej osoby spracúva osobné údaje v rozsahu:
- (a) titul, meno, priezvisko a povolanie oznamovateľa;
 - (b) titul, meno, priezvisko a povolanie osoby, voči ktorej oznámenie smeruje;
 - (c) titul, meno, priezvisko a povolanie osôb, ktoré podajú zodpovednej osobe k oznámeniu vysvetlenie,
- a to na účel riadneho prijatia, preverovania a evidovania oznámenia.
- (2) Uvedené osobné údaje môžu byť spracúvané po dobu 3 rokov od prijatia oznámenia.
- (3) Získané osobné údaje nesmú podliehať profilovaniu ani automatizovanému rozhodovaniu. Zriaďovateľ funkcie zodpovednej osoby nezamýšľa prenos osobných údajov do tretej krajiny.
- (4) Poskytnutie osobných údajov je dobrovoľné, je však nevyhnutné na riadne prijatie, preverenie a evidovanie oznámenia.
- (5) Pokiaľ sú splnené podmienky v zmysle osobitných predpisov na ochranu osobných údajov,¹⁴ oznamovateľ má právo:
- (a) žiadať o prístup k svojim osobným údajom a o opravu alebo obmedzenie spracúvania svojich osobných údajov;
 - (b) namietat spracúvanie svojich osobných údajov;
 - (c) na výmaz osobných údajov;
 - (d) podať návrh na začatie konania na Úrade na ochranu osobných údajov SR.
- (6) Oznamovateľ žiada o výkon svojich práv v oblasti ochrany osobných údajov emailom na e-mailovú adresu zodpovednej osoby v oblasti ochrany osobných údajov.
- (7) Oznamovateľ dbá na to, aby poskytnuté osobné údaje boli pravdivé a aktuálne.

Čl. 11

Ochrana pred nepravdivými podnetmi a oznámeniami

- (1) Osoba, proti ktorej smeruje podnet alebo oznámenie s podozrením zo správania zakázaného touto smernicou má právo sa oboznámiť s podaným podnetom, ďalej má právo na predloženie všetkých

¹⁴ Ide predovšetkým o nariadenie Európskeho parlamentu a Rady 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (tzv. GDPR) a zákon č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov v platnom znení.

dokumentov alebo listín na svoju obranu, ako aj na predloženie dôkazov o nepravdivosti tohto podnetu.

- (2) Úmyselne nepravdivé oznámenie resp. podnet by mali byť tiež považované za osobitný disciplinárny delikt, čím nie je dotknutá možnosť naplniť tým istým konaním skutkovú podstatu niektorého z trestných činov, prípadne takéto konanie môže viesť k občianskoprávnej zodpovednosti oznamovateľa.

Čl. 12

Prípady úmyselného násilia z minulosti

- (1) Oznámenia úmyselného násilia alebo podozrení na úmyselné násilie môžu byť podané, vyšetrované a závery z toho plynúce môžu byť uplatňované bez časového obmedzenia a bez viazanosti na konkrétnu lehotu.
- (2) Disciplinárna zodpovednosť za úmyselné násilie a jej premlčanie sa spravuje ustanoveniami disciplinárnych predpisov.

Čl. 13

Záverečné ustanovenia

- (1) Táto smernica bola schválená Výkonným výborom SOŠV dňa 3. septembra 2020.
- (2) Smernica za zverejní obvyklým spôsobom, aby bola prístupná všetkým členom SOŠV a potenciálne dotknutým osobám.
- (3) Smernica nadobúda účinnosť dňom 1. októbra 2020.